

25. november 2021

Til: EU&Projekt@lbst.dk

Høring af forslag til de justerede punkter i den danske CAP-plan 2023-27 samt justerede punkter i miljøvurdering af CAP-planen

Rådet for Grøn Omstilling takker for muligheden for at afgive høringsvar på det justerede forslag til CAP-plan for 2023-2027 samt den justerede miljøvurdering af planen.

Herunder er indsat et kort resumé, og pointerne uddybes længere nede i høringsvaret.

Med venlig hilsen

Niklas Sjøbeck Jørgensen – kontakt niklas@rgo.dk

Annika Lund Gade – kontakt annika@rgo.dk

Christian Ege

Pia Frederiksen

Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 1208 København K.

info@rgo.dk

33 15 09 77

Kort resumé

Rådet for Grøn Omstilling

- Er positiv overfor den øgede finansielle ramme for eco-schemes og vurderer, at dette vil øge incitamentet til at vælge disse, samt at de udbredes til større arealer. Rådet finder det kritisabelt, at effekterne af ændringerne ikke vurderes hverken kvalitativt eller kvantitativt.
- Er kritiske over for indførelsen af ko-præmie, hvilken er rettet mod opretholdelse af en produktion på baggrund af vores mest klimabelastende husdyr.
- anbefaler en revurdering af arealet underlagt GLM 5, idet Rådet undrer sig over forskelle i grænseværdier for erosionsrisiko og det dermed indbefattede areal.
- Er kritiske overfor reduktion i kravet til plantedække under GLM 6. Det anbefales samtidigt, at GLM 6 i højere grad forholder sig til næringsstoffer og plantedækkets effekt herpå.
- anbefaler at afgræsning indgår som mulighed i eco-scheme for ekstensivering med slæt, da dette kan bidrage med naturpleje og forøget biodiversitet.
- Støtter at eksisterende naturarealer udelukkes fra eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Samtidigt anbefales der et incitament til at bibeholde arealer under denne ordning i flere sammenhængende år.
- Er positive over for en øget finansiering i 2025 for eco-scheme for ny reguleringsmodel. Rådet understreger vigtigheden af, at der allerede nu og løbende frem mod den ny reguleringsmodel bliver tilpasset og evalueret på de nuværende reguleringer for at disse styrkes.

Generelle bemærkninger

Nærværende høringssvar omhandler kun de konkrete ændringer i den justerede danske CAP-plan 2023-2027. Det oprindelige forslag var i høring indtil 6. oktober og er ændret på baggrund af Landbrugsaftalen af 4. oktober, 2021.

Rådet for Grøn Omstilling vurderer, at ændringerne samlet set udgør en forbedring af det oprindelige forslag, idet flere midler tilføres eco-schemes, hvilket Rådet vurderer vil udmønte sig i større incitament til at vælge disse, samt at de vil blive anvendt på en større andel af landbrugsarealet. At størstedelen af finansieringen af lavbundsprojekter bliver en national ordning er positivt, idet flere midler frigives til andre, primært grønne, ordninger under CAP-planen.

Dog udgør ændringer i konditionalitetskrav en forringelse af planens indsats over for erosion og vandmiljø.

Vi henviser samtidigt til vores tidligere høringssvar for det oprindelige forslag for CAP-planen for Rådets samlede vurdering af elementerne i CAP-planen 2023-2027. I dette peges på en række kritikpunkter og mulige forbedringer inden for blandt andet eco-scheme ordningen, fordeling af Landbrugsstøtten samt anbefalinger til tiltag under Landdistriktsprogrammet.

Ko-præmie

Rådet anser det for stærkt kritisabelt at der indføres en ko-præmie. Hvor slagtepræmien delvist begrundes med sikring af bedre dyrevelfærd, at undgå lange transporter af spædekælve, samt færre aflivninger, er ko-præmien en støtteordning rettet mod at opretholde en stor produktion af mælk og andet mejeri. Da kvæg er blandt de mest klimabelastende husdyr, vil denne ordning direkte modarbejde Danmarks målsætninger om at reducere vores nationale drivhusgasudledninger. Det er dog positivt at ordningen udfases frem mod 2027.

Ændring af GLM 5

Rådet undrer sig over ændringen i pløjeforbud på arealer med minimum 11 tons jorderosion pr. ha/år. I den oprindelige udgave fremgår det at 136-855 ha vil være omfattet, mens der i den justerede udgave angives at 172 ha er omfattet. Rådet undrer sig over forskel i tallene på trods af fastholdt grænseværdi på 11 tons jorderosion pr. ha/år. Derudover undrer Rådet sig over den fastsatte grænseværdi, da der i EU er foreslået en øvre grænse for acceptabel erosion på 1,4 t pr. ha/år. Det er samtidigt blevet vurderet, at

cirka seks procent af det samlede danske landbrugsareal er udsat for en relativ høj erosionsrisiko – dette afspejles ikke i tallene på den justerede plan¹.

Da jorderosion blandt andet kan føre til øget udledning af fosfor til vandmiljø ved overfladeafstrømning og i kraft af ændrede nedbørsmønstre med store nedbørsmængder på kort tid, anbefaler Rådet, at et større areal omfattes under GLM5.

Ændring af GLM 6

Rådet stiller sig kritisk over for reduktion i krav om plantedække på 75 procent til jorddække på 60 procent i den følsomme periode. I lyset af de store udfordringer vi har med næringsstofudvaskning, bør så meget af markarealet som muligt plantedækkes, eksempelvis med målrettede efterafgrøder, afhængigt af næringsstofoverskuddet.

Rådet undrer sig over hvorfor den justerede miljørapport ikke forholder sig til konsekvenserne af denne markante ændring i kravet om plantedække.

Ændringer i Eco-schemes

Rådet vurderer at incitamentet til at vælge ordningen om eco-schemes er blevet styrket i kraft af de tilførte midler på baggrund af landbrugsaftalen. Rådet finder det dog kritisabelt at effekten af ændringerne i det justerede forslag ikke vurderes hverken kvalitativt eller kvantitativt.

Ændring i Eco-scheme for økologisk arealstøtte

Rådet finder det positivt at den finansielle ramme øges betydeligt, og vurderer at det forøgede omlægningstillæg, der gælder hele perioden, generelt er positivt.

Samtidigt er det positivt at N-tillægget forøges, da vi står med store udfordringer med kvælstof i vandmiljøet. Rådet mener dog, at der i dette eco-scheme også bør stilles krav til virkemidler, der reducerer udvaskning af N.

Ændring i Eco-scheme for ekstensivering med slæt

Rådet hilser den øgede finansielle ramme velkommen. Ifølge høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening på første udkast til CAP-planen, vil afgræsning af græsarealerne under denne ordning ikke tilføre mere næring til arealerne end ved slæt, og samtidig

¹ Andersen, H. E. & Heckrath, G. 2020. Fosforkortlægning af dyrkningsjord og vandområder i Danmark. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 340 s. - Videnskabelig rapport nr. 397. <https://dce2.au.dk/pub/SR397.pdf>.

bidrage med naturpleje og øge biodiversiteten på arealerne. Rådet tilslutter sig DNs kritik af at afgræsning ikke er tilladt under ordningen, og foreslår at muligheden for afgræsning indføres i ordningen.

Ændring i Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed

Rådet finder det overordnet positivt at den finansielle ramme er sat op.

Vi støtter, at eksisterende naturarealer ikke kan få adgang til ordningen, da formålet netop bør være, at yderligere landbrugsareal omlægges.

Rådet anbefaler desuden at - via ordningen - give incitament til at bibeholde biotoper i flere sammenhængende år, da eksempelvis biodiversitetsgevinsten forøges over tid.

Ny Reguleringsmodel

Rådet ser positivt på de yderligere 185 mio. til målrettet regulering i 2025 under søjle II. Men implementeringen af ny regulering kommer for sent, idet Vandrammedirektivet foreskriver god økologisk tilstand i 2027, og der grundet forsinkelse i genopretning af økosystemer, bør være styr på kvælstofudledningen tidligere.

Rådet noterer sig, at de nye modeller for regulering først skal udvikles, men anbefaler, at der indtil disse er klar, evalueres på den nuværende målrettede indsats og løbende tilpasser reguleringen. Det kunne eksempelvis være rammerne for efterafgrødesupplementer såsom præcisionslandbrug, reduktion af kvælstofkvote og brak. De områdebetingede indsatskrav bør løbende tilpasses på baggrund af opdaterede kortlægninger samt eventuelt større indsatsbehov allerede fra 2022 og indtil den ny regulering er implementeret.